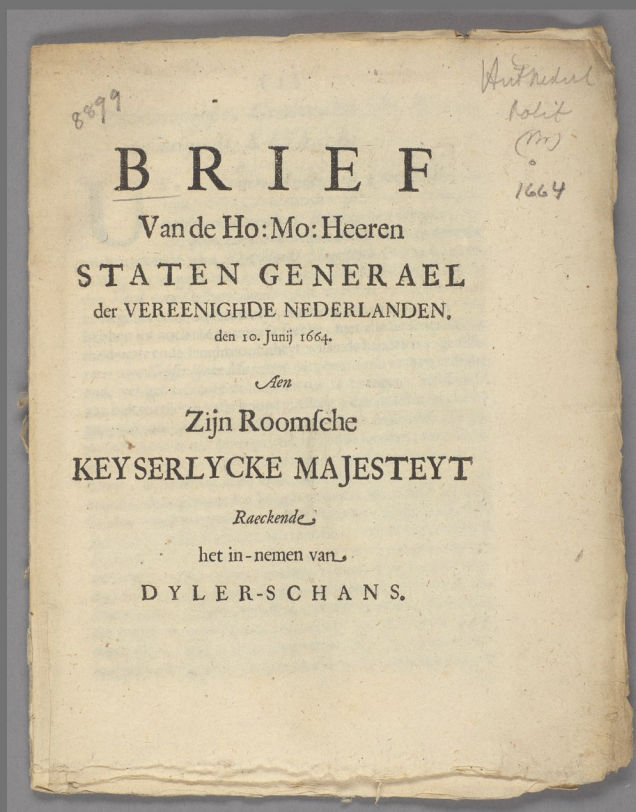

Brief van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der ...

Tryck // / I25 B14c Br. 1664

Tillkomstår 1664

Digitaliserad år 2019

National Library
of Sweden

8699

Antw. Nederl
Polit
(M)
1664

B R I E F

Van de Ho: Mo: Heeren
STATEN GENERAEL
der VEREENIGHDE NEDERLANDEN.
den 10. Junij 1664.

Aen

Zijn Roomsche
KEYSERLYCKE MAJESTEYT

Raeckende

het in-nemen van
D Y L E R - S C H A N S.

B R I E F

Van de Ho: Mo: Heeren

STATEN GENEERALE

der VEREENIGDE NEDERLANDEN

den 10 Junij 1664

Zijn Roomliche

KEYSERLYCKE MAJESTEYT

Rackende

het hi-nemen van

DYLER-SCHANS

(3)

Doorluchtigste, Grootmachtigste, Onver-
winnelijckste KEYSER.

UWE *Keyserlycke Majesteyt* sal ontwyffelijck van tijdt tot tijdt goede narichtinge hebben ontfangen, van 't geene den Heere *Bisschop van Munster*, onder pretext van rechtelijke executie, ende daer toe misbruyckende uwe *Keyserlycke Majesteyts* verleende commissie, by wegen van surpris, ende acuele hostiliteyt tegens den *Vorst van Oostvrieslandt* op de Grensen van desen *Staet* heeft gelieven te ondernemen, ende in 't werck te stellen: Wy hebben tot noch toe de voorsz saecke, met alle bedenckelijke moderatie ende langhmoedigheyt willende handelen, gediffereert uwe *Keyserlycke Majesteyt* daer over onse rechtveerdighe ende wel-gefondeerde doleancien toe te brengen, hebbende van tijdt tot tijdt in vaste hoope ghestaen, dat de selve saecke by amicable compositie tot allerzydts redelijck contentement terminert ende uyt de wege gheleyt soude werden; maer daer inne ons jegenwoordigh buyten alle vermoeden gestreert vindende, door de vreemde ende onbegrypelijcke procedueren ende handelingen van den hoogh-gemelde Heere *Bisschop*: Soo hebben wy niet langer konnen stille staen uwe *Keyserlycke Majesteyt* mits desen klaerlijck aen te wijzen, dat den selven Heere *Bisschop* sich in 't gene voorsz is; geensints als een gerechtelijk executeur, maer als een openbare Vyandt ende onrechtvaardigh Ufurpateur gedragen heeft, met versoek dat deselve soodanigen ordre gelieven te stellen, ende die voorsieninge te doen, dat alsulcken commissie als tot executie van de bewuste *Lichtensteynsche schult*, by uwe *Keyserlycke Majesteyt* op hem soude moghen syn gedecerneert, van nu afaen, anderen van meerder

(4)

moderatie ende bescheydentheyt gedemandeert, ende hy oock in't toekomende van de last van alle richtelijke executien; immers van die geene, die omtrent de Grensen van desen *Staet*, soude moeten te werck gheleyt worden, by uwe *Keyserlycke Majesteit* geexcuseert moge werden.

Wy sullen alhier niet op halen, hoe dat den hoogh-gemelden Heere *Bisschop* in een tijdt dat wy hem by *Missive* bekent ghemaeckt hadden, dat wy alhier besich waren om by een te veramenen, ende vervolgens aen den *Vorst van Oostvriesslant* te surneren, de penningen die de selve aen den *Vorst van Lichtensteyn* te betalen schuldigh was, met verfoeck dat hy over sulckx voor cenigen tijdt met syne gedreyghde executie tegens den gedachten *Vorst van Oostvriesslant* soude willen supercederen, jaefselfs naer dat hy ons daer op in foodanighe termen gerescribeert hadde, dat wy ons dienthalven t'eenmael geruust hielden, sich heeft laeten ghelusten met gewapende Mannen te approcheren de Frontieren van desen *Staet*, doende de selve marcheren onder t'gesicht van onse *Guarnisoenen*, ende niet alleen daer mede by surprise te occuperen eene Fortresse van den hoogh-gemelden *Vorst van Oostvriesslant* gelegen ende geenclaveert tusschen drie notable Forten van desen *Staet*, op alfulcken post dat wy daer van met groote reden, konden ende moften hebben imbragie ende jalousie, maer oock sich aldaer in aller haest te fortificeren, doende ten dien *sine* de plaectse van binnen ende van buyten met nieuwe wercken, Canon, amunitie van Oorlogh ende vivres in abundantie versien, foodanigh dat daer uyt aen de geheele Werelt openbaer wierde, dat hy ghemeynt was aldaer post te watten, ende die te blijven behouden, alles sonder ons daer van te gheven eenighe de alderminste advertentie, veel min communicatie van de redenen, waeromme, ende van't eynde, waer toe sulcx by hem ondernomen wierde, contrarie
om A de

(5)

de gerecipieerde practijcque ende d'ordinaris civilliteyt in sulcksn cas tusschen de Nagebuyren ghebruyckelijck , tot voorkominge van alle wel-gegronde suspicien ende umbragien.

Ende al-hoe-wel wy midts dien wel overvloedighe ghelegentheyt oock rechtveerdige oorsaecke hadden om de voorsz Krijgs-volckeren van daer *ilico* te doen deslogeren, te meer alsoo de voorsz feytelijckheyt ondernomen wierde in het *Graeffschap van Oost Vrieslandt*, wesende een Landtschap van over veele jaren herwaerts door verscheyden Tractaten ende andere verbintenisse aen dese *Vereenighde Nederlanden* soodanigh geattacheert, dat het by naer voor een frontier van desen Staet moet aengesien ende gereeckent worden : indier voegen oock dat 't voorsz Graeffschap aen d'eene zyde in alle occurentien by ons is geprotegeert ; ende desen Staet aen d'andere zyde van 't selve Graeffschap, d'arbitragie over differenten tusschen den *Vorst* ende de *Stenden* ontstaende, gedefereert is gheworden ; soo hebben wy nochtans in desen volgende onse gewoonelijcke moderatie ende langmoedigheyt (daer op den hooghgemelde Heere *Bisschop*, soo 't schijnt, gemeynt heeft buyten becommerring te mogen sondigen :) aen 't geene voorsz is, by ons selven wel willen geven de favorabelste interpretatie, ende dienvolgende alle de voorsz omiffien, informaliteyten ende andere consideratien over 't hoeft siende, ons gedragen even of sulcx alleenlijk worde ondernomen, om den *Vorst van Oost-Vrieslandt* daer door des te efficacieuser te disponeeren, ende te necessiteren, tot opbrenginge van de penningen, die hy aen den *Vorst van Lichtensteyn* te betalen, schuldigh was, ja dat meer is, hebben wy voor soo veel ende voor die tijdt uyt vreedelieventheyt, ons eygen verkregen recht wel willen ter zyden stellen, sijnde uwe *Keyserlijcke Majesteyt* niet onbewust, dat het gemelde Landt, 't welck in manieren voorsz by den hooghgemelde

(6)

melde Heer *Biffchop* geinvadeert wierde , albereyts aen ons veronderpant , ende gehypotequeert was tot verseeckeringe van verscheyde Capitalen , by ons soo aen den *Vorst* als *Stenden* van dien verstreckt , maer wy willen vastelijck vertrouwen dat uwe *Keyserlijcke Majesteyt* nevens ons verwacht hadde , dat den hoogh-gemelde *Biffchop* noyt soude hebben derven resolveeren tot dat point van onrechtveerdigheyt , ende konnen vallen in die onvoorsichtigheyt , dat hy voor de geheele *Werelt* soude doen bliicken ende betoonen dat hy *per fas aut nefas* , het geoccupeerde wilde behoude , ende sijne pretense executie blyven continueeren , onaengesien de penningen tot invorderinghen van de welcke , de selve executie in schijn ghedaen wierde , gerechtelijck ende ten vollen wierden geoffereert ; wat ons aengaet , wy willen gerne bekennen , het selve te hebben aengesien , ende gehouden voor eenen enorme ende intolerable oppressie van den *Vorst* , ende het Landtschap van *Oost-Vrieslandt* voornoemt , ende met eenen oock voor een onydelijcke kleynigheyt ende outrage desen Staet aengedaen , ende dat wy dienvolgende om de redenen ende consideratien hier boven aengeroert , in goeden gemoede niet hebben konnen noch mogen af-wesen , den hoogh-gedachten *Vorst* , ende ghemelde Landtschap van soodanige oppressie na vermogen te helpen bevryden , ende met eenen oock ons eygen recht , securiteyt ende reputatie naer behooren te bewaren , ende te verdedigen , edoch omme oock daerinne eene extraordinairise preuve van onse patientie te geven , soo hebben wy , alvorens ons geresolveerde dient halven finalijck ter executie te stellen , den hoogh-gemelde Heer *Biffchop* de voorsz sijne ghepleechde onrechtveerdigheyt , door eene geraisoneerde missive voor oogen gestelt , ende hem in 't breede aengewesen , hoe onverantwoordelijck het was , dat hy uyt het sult *Munster* vertreckende , autorisatie ende

laft

(7)

last gelaten hadde, om 'tgeene op de voorfz *Lichtensteynsche*
Schult verschenen was, by executie van de Pachters ende
 Huys-luyden in *Oost Vrieslandt* afte halen; haer onder mili-
 taire bedreyginge sommerende binnen een Maent te komen
 betalen in de *Dylerschantz*, ende alhoewel de volle somme die-
 men alsoo by militaire executie invorderde, voor de expiratie
 van den selven tijdt, soo wel in de voorfz Schants, als ter plaet-
 se waer de betalinge van dien volgens gemaect bedingh moe-
 ste geschieden, gerechtelijck was geoffereert geworden, echter
 de voorfz sijne geauthoriseerden verklaert hadden niet gelaft te
 wesen, om de voorfz aengeboden penningen te aenveerden,
 veel min om daer op de begonnen executie te laten varen,
 ende de volckeren van de voornoemde geoccupeerde Schants
 te doen aftrecken, ende dat by alle de Wereldt voor eene
 insupportable actie aenghesien soude worden, dat men het
 geldt by beswaerlijke executie tot verderf van Landt ende
 luyden soude willen invorderen ende verweygheren het sel-
 ve gelt vrywillighlijck in 't geheel ende ten vollen gheoffereert
 wordende, te accepteren, omme onaenghesien foodanighen
 completen oblatie het geoccupeerde ende geapprehendeerde,
 onder schijn van foodanighe pretensen executie te blijven be-
 sitten: Hebbende den meer hoogh-gemelde *Bisschop* op de
 voorfz ende meer andere redenen by de voorfz onse Missive
 in 't lange gededucert, gantsch ernstigh versocht, ten eynde hy
 als noch tot voldoeninghe van 't recht ende gerechtigheyt, mit-
 gaders tot voorkominghe van onheylen onder betalinge van de
 voorfz geoffereerde penningen, de voorfz *Schantse* soude ge-
 lieven te evacuieren, voor seeckeren korten dagh by de voorfz
 Missive geprescribeert, synde oock tot meerder confusie ende
 overtuyginge van den selven *Bisschop* aen hem oblatie ghedaen
 van noch een ander termijn, die volgens 't voorfz beding binnen
 wey-

weynigh dagen mede stonde te verschijnen , insgelijcx aen hem voor de voorz evacuatie op te leggen ende te betalen, ende alhoewel wy daer op in verwachtinge staende, dat soo satisfactoi- ren aanbiedinge geaccepteert, ende de voorz evacuatie daer op effective gedaen soude worden, onse trouppes binnen de Grensen van desen *Staat* gehouden hebben, tot dat den voorz geprefigeerden dagh overstreecken is gheweest, soo hebben wy nochtans daer op van de zyde van den hoogh-gemelden *Bis- schop* geene andere effecten vernomen, als dat den voorz dagh albereyts overstreecken, ende dienvolgens onse Trouppes al aen het marcheren wesende; alhier verschenen is den Heere Dom-Deken *Brabeek*, afgesonden van den hoogh-gedachten *Bis- schop*, die met Gedeputeerden uyt den onsen in conferentie komende, daer toe instantie gedaen heeft, dat wy de marsch van onse Trouppes souden willen doen stille staen, ende onse Wa- penen surceren, ter tijde ende wijlen toe, alles in der minne sou- de wesen afghandelt, daer toe hy verklaerde alhier met goede last ende dispositie te wesen verschenen; doende niet te min te gelijk blijcken, dat hy niet van meyninghe was yets directelijck met ons, maer wel met de Heeren alhier aanwesende Gede- puteerde van de *Vorst van Oost-Vrieslandt* te handelen, ende mit- dien naer gedaene ouvertuere van de poincten, die hy geerne soude sien, dat in de voorz handelinge quaeme te influeren, desen *Staat* versoeckende de ghemelde Heeren *Oost-Vriesche* Gedeputeerden, tot acceptatie van de selve poincten te willen helpen disponeren, waer toe de gemelde Heeren onse Gede- puteerde haer niet alleenlijck volveerdigh getoont hebben, te weten voor soo veel de selve poincten waren conform de sen- tentien van uwe *Keyserlycke Majesteys* Rijcx Hof-raet, ende 't voorgeroerde accoordt den 4. September lest leden, daer op gevolght, maer noch daer en boven bespeurt wesende eenige bekom-

becommèringe aen de zyde van den *Biffchop*, als of wy naer-
 maels wel eenighe verhinderinge fouden moghen trach-
 ten te doen teghens de executie die het in tyden ende wylen
 noodigh foudè moghen wesen in 't werck ghestelt te werden,
 tot invorderinge van de refterende termijnen by 't voorfz ac-
 coord bedonghen, hebben de felve onse Gedeputeerde daer
 op aanbiedinge gedaen, van dat wy den *Biffchop* door eene so-
 lemnele belofte ter contrarie onder 't groot Zegel van Lande,
 dienthalven volkomentlijk fouden geruft stellen; ende naer dat
 den gemelden Heer *Domdeecken* ghetoonde hadde, in 't een ende
 't ander te nemen contentement ende satisfactie, soo heeft hy
 in 't eynde daer by gevocht, dat hy noch een ander poinct fou-
 de moeten voordragen, soo wanneer alle 't felve volkoment-
 lijk foudè wesen geadjusteert, tot ouverture van welck gere-
 ferveerde poinct, hy sich in de felve conferentie, hoe seer de
 faeck oock waerlijk gepresseert was, niet heeft willen laten
 disponeren, maer in de volghende conferentien daer van ope-
 ning ghedaen wesende, is bevonden dat het felve was tende-
 rende, ten eynde wy fouden willen afgaen van een gedeelte van
 de seeckerheyt, die wy van den *Vorst van Oost-Vrieslandt* by
 formele conventie bedongen hadden, voor de penningen by
 ons aen den selven *Vorst*, tot betalinge van den eersten termijn,
 der voorfz *Schult* effectivelijk verstreckt, ende naer dat hem
 Heere *Domdeecken* voornoemt, onwederleggelijk aengewen-
 sen was, dat het voorfz poinct den *Biffchop* sijn meester geen-
 sints was toucherende, alsoo hem niet anders stonde te besor-
 gen, dan dat de penningen den *Vorst van Lichtensteyn* com-
 peterende volgens de voorfz sententien ende gevolgde accoord
 aen den selven wierden voldaan, ende dat hem daer jehens
 van sijne zyde stonde te presteren ende t' effectueren, dat de ge-

(10)

occupeerde Schantse ge-evacueert ende aen den *Vorst van Oost-Vrieslandt* geresitueert wierde, sonder sich verder te bemoeien met saecken hem niet concernerende, maer die te laten tot directie ende verantwoordinge van die geene dien sulcx aengaen mochte, soo heeft hy sich oock eyndelijck laten disponeren, om daer van af te staen, ende alles onder beneficie van voorgeroerde belofte by ons te doen, ende schriftelijck uyt te geven, met de gemelde Heeren *Oost Vriesche* Gedeputeerden te fullen adjusteren, ende finalijck sluyten, versoeckende dienvolgende dat wy daer op *ilico* ordres souden willen laten aegaen, aen de Troupes van desen Staet doenmaels voor ofte omtrent de voorsz *Dylerschants* ge-avanceert wesende, tot stilstant van wapenen ende surceance van alle feytelijckheyt, maer als daer jegens met goede redenen verklaert is, dat sulcx soude geschieden, soo haest als de voorsz saecke met den meer gemelte Heeren *Oost Vriesche* Gedeputeerde finalijck soude wesen gesloopen, ende verder ofte anders niet, soo heeft hy sulcx voor af niet konnende obtineren, voor ghegeven met de post die doenmaels alhier verwacht wierde, noch eene naerdere last van den *Bisschop* sijn meester te gemoet te sien, ende dat hy derhalven voor behielde indien de selve last foodanigh mochte legghen, dat hy het voorsz versproocken adjustment daer mede niet en konde over een brenghen, dat als dan het versproocken voor niet obligatoir soude moeten werden gehouden; welke *iterative reserves*, alhoewel onse Gedeputeerde met reden gants vreemt waren voort komende, soo hebben de selve echter haer daer jegens niet geformaliseert, maer voor goet opgenomen, ende dat dien onvermindert het werck met de Heeren alhier aenwesende Gedeputeerden van den *Vorst van Oost-Vrieslandt* soude werden geadjusteert, in verwachtinge, dat
alles

(11)

alles ter goeder trouwe wierde gehandelt, ende dat naer soo competenten satisfactie op alle 't geene den *Bisschop* tot verseeckertheyt van de betalinge aen den *Vorst van Licht en Steyn* te doen, eenighsints hadde gedesidereert of oock hadde konnen of moghen desidereren, het onmogelijck schein dat van die zyde eenige andere ordres konden werden verwacht, dan die strecken souden om het besluyt der voorsz handelinghe in alle manieren te verhaesten, ende 't selve geensints aen saecken hem niet concernerende te accrocheeren; maer wy hebben met verwonderinge aengehoort, dat den voornoemden Heere *Domdeecken* kortst daer aen verklaert heeft, van de *Bisschop* sijn meester soodanige ordres te hebben ontfangen, dat hy, sonder de selve directelijck te contravenieren, het versproocken niet konde voltrecken, sulckx dat het gheheele werck daer op wederom interrupt ghebleven is; niet jegenstaende oock tusschen den gemelde Heere *Domdeecken*, ende de voorgedachte Heeren *Oost-Vriesche* Gedeputeerden albereyts een concept van accoord was ontworpen, 't welck met eenighe correctie ende ampliatioe, voornamentlijck ten aensien van 't poinct mentionerende van de *Quitantie*, waer op de voorsz penninghen stonden te ontfangen, ende de *cautie* ofte securiteyt voor alle namanninge aen den *Vorst van Oost-Vrieslandt* te geven: soo wel by den selven Heere *Domdeecken* buyten de receptie van de voorsz sijne laetste ordres, als by de gemelde Heeren *Oost Vriesche* Gedeputeerden finalijck geslooten ende geteekent, mitsgaders daer op de begeerde surceance van onse wapenen *ilico* geodonneert soude sijn geweest.

Wat concepten ofte reflexien den hoogh-gedachten Heere *Bisschop*, tot soo irreguliere handelingh ende procedueren mogen gemoyeert hebben, is ons onbekent, ende hebben wy de-

(12)

selve eerder kunnen admireren als begrijpen, voornamentlijk
 siende dat omtrent acht daghen daer naer verlopen synde, we-
 derom een afghesonden Secretaris van den selven Heer *Bisschop*
 alhier verschenen zijnde, met eene pretense Ratificatie van't
 voorz. ontworpen Accoort; 't welck den gemelde Heere *Dom-
 deecken*, op allegatie van de redenen hier bovengeroert, ge-
 weygart hadde finalijck te sluyten ende te teekenen, sonder dat
 den selven afgesonden *Secretaris* eenige Brieven van Creden-
 tie ofte van adres, aen ons heeft mede ghebracht, ofte oock an-
 dersints van syne qualiteyt eenighsints kunnen doceren: Wy
 willen gelooven dat uwe *Keyserlycke Maesteyt*, nevens veele
 anderen sal blâmeren onse creduliteyt daer op betoont; maer
 niet te min soo willen wy oock vertrouwen dat uwe *Keyser-
 lycke Maesteyt* ende eenen yegelijcken daer uyt hant-tastelijck
 sal bespeuren, hoe verre wy ons ten aensien van de intercesie
 van uwe *Keyserlycke Majesteyts* Minister alhier residerende, ende
 uyt singuliere ghenegentheyt tot onderhoudinge van alle Na-
 buyrschap met het *Roomsche Ryck* in 'tgenerael, ende met alle
 de leden van dien in 't particulier, selfs tegens alle ghebruycke-
 lijcke ordre ende forme ingelaten hebben, omme alle feytelijk-
 heden ende extremiteyten teghens den hoogh-gemelden Heere
Bisschop te verhoeden: Wy hebben de voorz. pretense Rati-
 ficatie overgenomen uyt handen van een Persoon, die noch ad-
 res noch Credentie aen ons wiste te exhiberen, ende alhoewel
 defelve in onse Vergaderinge voorghelesen synde, bevonden
 wierde dat (boven de palpable informaliteyt daer inne bestaen-
 de, dat geene Ratificatie kan vallen, daer geen gheteekent Ac-
 coort is voorgaen,) oock daer omtrent noch de beste trouwe
 niet en was gepleeght, ten aensien het voorgeroerde concept
 van Accoort, daer inne niet soo als het alhier in gheschifte
 verrat

vervat was gheweest, maer met eenighe essentiele veranderinge
 ende uytlatinghe van een gantsche *periode* stonde geinsereert:
 Soo hebben wy echter alle het selve al mede uyt vredelievent-
 heyt over't hoeft siende, door Gedeputeerden uyt den onsen
 naeder met den voorsz afghesonden *Secretaris* doen spreecken,
 die, naer aenwysinghe van't geene voorsz is, noch eene andere
 pretense Acte van Ratificatie te voorschijn gebracht heeft, waer-
 inne it voorsz concept van Accoordt van woorde te woorde
 geinsereert bevonden wierde, ende naer dat hem daer op te ghe-
 moet was gevoert, dat by soo verre den gemelten Heere *Brabeek*
 voor syn vertreck, tot het volbrengen ende eyntelijck sluy-
 ten van dien hadde konnen resolveren, als dan daer inne noch
 gemaect soude zijn geweest eenighe correctie ofte ampliatiën,
 ende namentlijck de voorgheroerde twee, d'eene die te gheven
Quitantie, ende d'andere die te presteren *cautie* concernerende,
 daer aen den selven Heer *Brabeek* oock doenmaels voor zijn
 particulier gedefereert hadde, met verklaringe, dat wy sonder de
 selve correctien ofte ampliatiën, den *Vorst van Oostvrieslandt*,
 welckers Gedeputeerden noch middelerwyle van hier verreyt
 waren, niet souden können raden het voorsz Accoordt in te gaen,
 ofte te doen onderschryven, soo heeft den gemelten afgesonden
Secretaris oock verklaerd, daer op behoorlijck geïnstruert te
 zijn, ende dat den *Bisschop* syn Meester soude können lijdē dat
 de voorsz gedefereerde correctien ende ampliatiën daer inne ge-
 daen wierden, in cas wy op de verseeckeringhe daer van by hem
 gegeven wordende, tot de versochte *surceantie* van Wapenen
 geliefden te verstaen, tot preuve van dien aen den gemelden onse
 Gedeputeerden, oock vertoonende d'originele Acten van den
Bisschop, waer by hy tot het doen van de voorsz verklaringhe
 ende tot geven van alsulcken verseeckeringhe expresselijck wier-
 de geauthoriseert.

(14)

Wy hebben op 't rapport van alle 't selve aen ons ghedaen,
 daerinne volkomentlijk gecondescendeert, ende dienvolgende
 't voorsz Accoordt naer de meergeroerde *remarques* gecorri-
 geert ende geamplieert synde, met den voorsz afghesonden *Se-
 cretaris* doen communiceren, by dewelcke verklaert wesende,
 dat hy oordeelde 't selve geextendeert te zijn conform de goede
 meyninghe ende intentie van den *Bisschop*, soo hebben wy de
 versochte *surceantie* van Waepenen op den 25. der voorleden
 Maendt gedecreteert, ende d'observantie van de selve aen den
 Heere *Prince Willem van Nassauw*, onsen ghestelden Gene-
 rael over de Troupes voor ende omtrent de Dylerschan, by
 expresse aenschryvinge geordonneert ende aenbevolen; onder
 gedane beloften, dat den meerhoog gemelden *Bisschop* 't voorsz
 gecorrigeerde ende geamplieerde Accoordt, door syne Ge-
 machtighden op ofte voor den laetsten van de selve Maent in 't
 Leger voor de voorsz *Schantse* met Gedeputeerden van den
Vorst van Oostvrieslandt teghens deselve tijdt aldaer mede te
 beschrijven, soude doen voltrecken, ende specialijk deselve
 syne Gemachtighde daer toe voorsien, met een expres *pouvoir*
 om de voorsz geredresseerde conventie, soo als die was leggen-
 de, te sluyten ende te teekenen: Ende dat ten dien *sine* 't voorsz
 gecorrigeerde ende geamplieerde Accoordt in de respectie
pouvoirs van woorde te woorde soude wesen inghelijft, op dat
 alsoo nevens de onderteekeninghe van 't selve Accoordt, de
 voorsz originele *pouvoirs* nytghewisselt synde, daer opgeene
 verdere Ratificatie soude wesen gerequireert, maer alles *illico*
 sonder eenige bekommeringe geexecuteert mogen werden, soo
 als uwe *Keyserlycke Majesteit* alle 't selve breeder sal gelieven af
 te nemen uyt onse Resolutie den voorsz 25. der voorleden
 Maent over 't selve subject, naer voorgaende concert met den
 meer-

(15)

meergeroerden afghesonden *Secretaris* ghenomen, ende voor het arrest van dien, aen hem van woorde te woorde gecommuniceert, daer van ten dien *fine* Copie hier nevens is gevoegt, waer uyt uwe *Keyserlycke Maesteyt* oock specialijck ghelieve te bemercken, dat wy als noch tot meerder gerustheyt van den hooghgemelden *Bisschop* hadden doen despesceren eene solemnele Acte, vervattende onse beloften ende verseeckeringe: Dat wy, in cas den *Vorst van Oostvrieslandt*, boven vermoeden, naermaels aen syne zyde, in ghebreecken mochte komen te blijven, van het voorsz Accoordt te voldoen, ende dat men dienvolgende in tijden ende wijlen genootsaect mochte werden, tot accomplishement van dien, jehens hem by wegghen van executie te procederen, soodanige executie niet en souden verhinderen, beletten, of teghen gaen, selfs of door andere, directelijck of indirectelijck in eeniger manieren: Maer d'uytkomste heeft gheleert, dat onse al te grooten goedertierentheyt ende complaisance aen de andere zyde, meer ende meer opiniatriteyt verweckt ende gecauseert heeft, synde sulcks dat niemant van wegen den *Bisschop* sich ter gesetter tijdt ende plaetse aen onse Gedeputeerden aldaer, of oock aen de welghemelde Heere Prince *Willem van Nassaw* onsen ghestelden Generael over de voorsz Troupes, aengegeven heeft; wel is waer dat op den voorsz laetsten der voorleden Maendt, teghens den avondt eenighe Persoonen aldaer arriverende, mondelinge verklaerden, doch geensints met eenigh adres aen onse voorsz Gedeputeerden, of oock aenden welgemelden Heere Prince *Willem van Nassaw*, versien te zijn, ghelijck syluyden daer oock haer aen de ghemelte onse Gedeputeerden tot geene conferentien aengeboden, veel min aen de selve het gerequireerde *pouvoir*, met insertie van 't ontworpen Accoordt vertoont, maer

(16)

maer wel uytdruckelijck verklaerd hebben, alleenlijck afghefonden te zijn, om met Gemachtighden van den *Vorst van Oostvriesslant* te handelen: Waer mede sy oock vervolgens in conferentie geweest zijade, bevonden is, dat sy met soodanigh *pouvoir*, als boven, niet en waren gemunieert, jae dat oock by hemluyden egeene Copie van een suffisante *Quitantie*, soo als het ontworpen Accoord mede brachte, geexhibeert wierde, in dier voeghen, dat al wederom soo salutare Accoordt by den hoogh-gemelden *Bisschop* verwaerloost, ende met de voet gestooten is.

Wy willen vertrouwen dat u *Majesteyt* uyt alle 't bovenstaende sal kunnen bespeuren met hoedanighen vreedelieventheyt ende condescendentie by ons in desen van den beginne aen is geprocedeert, ende hoe dat wy alles hebben gecontribuert, wat eenighsints doenlijck is gheweest, om te vermyden de uytterste necessiteyt, die ons in voeghen voorschreven eyntelijck gheperst heeft, onse Wapenen te gebruycken om de *Bisschoplijcke* Volckeren uyt de voornoemde *Schans*, te doen deslogeren, ende hoe dat wy selfs daer toe albereyts ghedrongen gheweest synde, noch alle informaliteyten hebben over 't hooft gestapt, om de begonnen feytelijckheden, in dergoede ende in der minne te moghen geassopieert sien, alles niet soo seer ter contemplatie van de hoogh-gemelde Heere *Bisschop*, als om voor u *Keyserlijcke Majesteyt* ende de geheele Werelt te bethonen, hoe hoogh wy estimeren de intercessien door uwe *Keyserlijcke Majesteyts* alhier aenwesende Ministers, uyt den naeme ende van wegen de selve in de voorschreven saecke aen ons gedaen, ende hoe seer ons de goedē Nacbuyschap ende intelligentie met het *Roomsche Ryck* ende met alle de Leeden van dien

(17)

dien ter herten gaet : Wy hebben oock dienvolgens voor hee-
 nen het geluck ghehadt van met de successive *Bisschoppen* ende
Princen van Munster, doorgaens geweest synde geboren *Prin-*
cen uyt de notabelste Huysen van Duytschlandt, te leven in goe-
 de vrundtschap ende correspondentie ; maer alhoewel wy van
 desen jegenwoordigen *Bisschop* soo veel soo niet meerder dan
 van eenige syne Predecesseurs gemeriteert hebben, ten opsichte
 van de complaisance in der saecke van *Bevergaerde*, ende ver-
 scheyde andere notable occurrentien in syn reguard gepleeght,
 soo hebben wy nochtans zedert eenighen tijdt herwaerts be-
 speurt, dat zijn humeur hem incompatibel maect, soo niet
 by syne eygene Onderdanen, ten minsten by alle syne Nabuy-
 ren, welck humeur wy echter uyt respect tot u *Keyserlycke Ma-*
jestejt ende van het *Roomsche Ryck*, al dickmael in veele saec-
 ken uyt vreedelieventheyt merckelijck gheviert, ende veel toe
 gegeven hebben ; maer jegenwoordigh by experientie bespeu-
 reende, dat soodanigen complaisance by hem in plaetse van
 liefde, verweckt hooghmoet ende verbolgentheyt : Soo zijn
 wy geresolveert syne verdere irregulariteyten, die wy willen
 hoopen dat hiernamaels niet meer sullen voorvallen, met soo-
 danighe lijdtfaemhety niet te verdraghen, maer ons daer jegens
 tydelijck met behoorlijcke nadruck te opposeren : Ende dewij-
 le uwe *Keyserlycke Majestejt* uyt alle het boven gededuceede
 handt-tastelijck sal hebben kunnen af nemen, dat hy in 't gene
 voorschreven is, misbruyckende de commissie, daer mede het
 u *Keyserlycke Majestejt* belieft heeft hem te vereeren, sich niet
 als een gerechtelijke Executeur ; maer als een openbare Vyandt
 ende Ufurpateur heeft gedragen : Soo bidden Wy, dat de selve
 uwe *Majestejt* goede ordre gelieve te stellen, ende die voorsie-
 ning te doen, dat de voorz commissie in syne handen niet lan-

ger gecontinueert ; maer een andere van meerder moderatie ende bescheydenheyt moge opgedragen worden ; aenghesien Wy jegenwoordigh ten overvloet bespeurt hebbende syne intentien soodanighe feytelijke entreprysen van hem omtrent onse Frontieren niet soude kunnen verdragen , maer genootsaeckt worden aenstonts daer tegens met ernst te kanten : Ghelijck wy oock om de selve redenen gantsch Vrundt ende Naebuyllyck versoecken , dat hy voor het toekomende van de last van diergelijke executien verschoont moge werden.

Ondertusschen bidden wy mede dat uwe *Majesteyt* uyt de ware beschapenheyt deser saecke ghelieve af te nemen , in wat voeghen wy d'intentie van de gedecreteerde executie in faueur vanden *Vorst van Lichtensteyn* tegens den *Vorst van Oostvrieslandt* gefavoriseert ende gesecondeert hebben , jae soo verre, dat in gevalle de hoogh-gemelde *Bisschop* die de voldoeninghe van de bewuste sententie, volgens syn opgeleyde last ende commissie moeste vorderen , door de voorgeroerde syne irreguliere procedueren daer omtrent geene verhinderunghe toegebracht hadde, den hoogh-gemelde *Vorst van Lichtensteyn* buyten eenige moeyelijkheid, ofte last van executie albereyts suuyver getoucheert soude hebben, een somme van twee mael hondert ende vijf en tachtig duysent Rijcxdaelders, ende het vordre oock successivelyck sonder gerucht ende wapenen ordentelyck ende ten vollen soude hebben geconsequert. Uwe *Keyserlycke Majesteyt* verseeckerende, dat de Justitie by ons in soodanighe achtlinge wert ghenomen dat wy oock in alle andere saecken, noyt eenige de minste verhinderunghe sullen toebrenghen aen de ordentelycke executien van de Sententien by de Rechters van uwe *Majesteyt*, ende van 't Rijk competentelyck ghewesen,
maer

(19)

maer veel eer de selve executien naer ons vermogen sullen favoriseren ende helpen vorderen, daer op uwe *Keyserlycke Majesteyt* sich volkomentlijck ende in allen deele mach verlaten, als mede dat ons niet meerder ter herten gaet, dan de goede Vruut ende Naebuyschap met uwe *Majesteyt* ende met het gantsche *Roomsche Ryck*, die Wy van onser zyde oprechtelijck sullen trachten met de selve, ende met alle de Leden van dien te cultiveren ende t'onderhouden. Ende hebben wy onsen Agent *Hamel Bruynicx* expresselijck gelast ende aen bevolen dese Missive uwe *Keyserlycke Majesteyt* in eygen handen over te leveren. Godt almachtigh biddende, &c. Actum den 10. Junii 1664.

(10)

maer veel eerder te verexcitien naer ons verhoger sullen myn-
 ningen ende hopen vorderen, dat op uwetijdelike Maer-
 spijlich volcomenlijck ende in allen deelen mach verrijen, als
 mochtat ons tijtmerck der heren gae, dan de goede Vru-
 ende vreesachtig met uwetijdelijck ende met het gantche
 Respecte Ryck, die Wy van onser zijde oprechlijck sullen
 machten met de sive, ende met alle de leden van dierre
 tern ende sonderden. Ende hebben wy onsen Agenten
 met haren respectieck gese, ende aan bevolen het Mijne
 uwetijdelijck Maerck in eygen handen over te ley-
 ven. Gode mach ghen bidden, &c. Adum
 den 10 Junii 1684

